

MOTERŲ DIRVA

Rugpiūtis (Aug.), 1948

No. 8

MŪKŠINIS
LAIKRAŠTIS

A.L.R.K. Moterų Sąjungos
Organas

Moteryų Sąjungos Centro Valdyba 1947-9

Ofiso adresas: 4559 So. Paulina St. Chicago 9, Ill.

Dvasios vadas—KUN. N. PAKALNIS.
259 No. 5th St., Brooklyn, N. Y.

Pirmininkė—ALBINA DRIZA. 1238
Broadway Ave., Grand Rapids, Mich.

Vice pirmininkė—VERA GALNAITĖ.
717 W. 18th St. Chicago 16, Ill.

Raštininkė—ALBINA POŠKIENĖ 4559
So. Paulina St. Chicago 9, Ill.

Centro Rašt. namų adresas: 6606 So.
Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.

Iždininkė—ELENA STATKIENĖ. 4559
So. Paulina St. Chicago 9, Ill.

IŽDO GLOBĖJOS

ELZBIETA PAURAZIENĖ. 17403 Quin-
cy Ave., Detroit 21, Mich.

FRANCES BAČINSKAS. 39 Providence
St. Worcester, Mass.

SEPTINTOJI CENTRO NARĖ

NELLIE MEŠKUNAS. 91 Congress Ave.,
Waterbury, Conn.

DAKTARAS-KVOTĖJAS

DR. S. BIEŽIS, 2201 W. Cermak Rd.,
Chicago 8, Ill.

DIREKTORĖS

Connecticut valst.—NELLIE MEŠKU-
NAS. 91 Congress Ave., Waterbury, Conn.

Illinois valst.—MARIJONA ŠRIUPŠA,
6733 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

Massachusetts, Maine ir New Ham-
shire valst.—GENEVIEVE KANEB, 21
Commodore Rd., Worcester, Mass.

Michigan valst.—MARIJONA KASE
16856 Littlefield, Detroit 27, Mich.

New York ir New Jersey valst.—
STELLA STRAZDAS, 135 Liberty St.,
Linden, N. J.

Ohio valst.—ONA STEPEL, 1218 Cas-
tleton Rd., Cleveland Heights, Ohio.

Pennsylvania valst. — J. TAMANAUS-
KIENĖ, 218 Oak St. Minersville, Pa.

Maryland valst.—ALDONA MATUKAI-
TĖ, 1427 W. Lexington St. Baltimore 23
Md.

ORGANO REDAKTORĖ

SOFIJA SAKALIENĖ, 2056 W. 23rd
St., Chicago 8, Ill.

LITERATINĖ KOMISIJA

VERA GALNAITĖ, 717 W. 18th St.
Chicago 16, Ill. ANTANINA WACKELL
237 Millbury St., Worcester, Mass. MARI-
JONA JOKUBAITĖ, 175 Filmore St.,
New Haven, Conn.

SKUNDŲ IR APELIACIJŲ KOMISIJA

M. DELIONIENĖ, 10 Shannon St. Wor-
cester, Mass. M. PAUKŠTIENĖ, 4318
Manlewood St., Chicago 32, Ill. K. SRIU-
BIENĖ, 1627 So. 51 Ct., Cicero 50, Illi-
nois.

ATSTOVĖS I FEDERACIJOS TARYBĄ

VERONIKA LIUTKIENĖ, 32 Arthur
St., Worcester, Mass. ANTANINA BAR-
VITZ, 2013 Canalport Ave., Chicago 16,
Illinois.

LEGALIS PATARĖJAS

ADV. JOSEPH GRISH, 77 W. Wa-
shington St., Chicago, Ill.

"MOTERŲ DIRVA"

Leidžia Amerikos Lietuvių Romos
Katalikų Moterų Sąjunga

PRENUMERATA:

Am. J. Valst metams	\$2.00
Pusmečiui	\$1.00
Vienas egz.	.15
Užsienyje metams	\$2.50
Pusmečiui	\$1.25

"MOTERŲ DIRVA"

2056 W. 23 St., Chicago 8, Illinois
Telephone FRontier 1754

WOMEN'S FIELD

Published monthly by ALRC Women's
Alliance of America

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$2.00
Six Months	\$1.00
Single copy	.15
In foreign countries yearly	\$2.50
Six Months	\$1.25

WOMEN'S FIELD

2056 W. 23 St., Chicago 8, Illinois
Telephone FRontier 1754

AMERIKOS LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ MOTERŲ SĄJUNGOS

KONSTITUCIJA IR ĮSTATAI

SKYRIUS I

Organizacijos Vardas

Vardas, kuriuo ši organizacija bus vadinama, yra: Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjunga. Angliškai — American Lithuanian Roman Catholic Women's Alliance. Sutrumpintai — ALRK Moterų Sąjunga.

Ši lietuvių organizacija, po glo-
ba Švč Panelės Nesiliaujančios Pagal-
bos, buvo įsteigta 1914 m., Gruodžio
mėn. 13 d. Čarteris išimtas 1919 m.,
Birželio mėn. 6 d., Chicago, Illinois.

SKYRIUS II

Vieta

Amerikos Lietuvių Moterų Romos
Katalikų Moterų Sąjungos Centro Ra-
štinė bus Chicago, Illinois.

SKYRIUS III

Tikslas

Tikslas, kuriam Moterų Sąjunga į-
steigta, yra: sukurti fraternalę savy-
šalpos draugiją lietuvių Romos kata-
likų moterų ir mergaičių tarpe ugdy-
mui socialinės, dorovinės ir patrioti-
nės sąmonės, ir aprūpinti nares pašal-
pa ligoje ar nelaimėje ir pomirtine mo-
kestimi.

SKYRIUS IV

Seimas

Sąjungos aukščiausia teisių ir val-
dymo jėga talpinsis Seime, kuris susi-
darys iš išrinktų valdininkų: iš Cent-
ro Valdybos ir tokių kuopų delegačių,
kurios teisėtai išrinktos sulyg įstatų:
su sąlyga, kad išrinktosios delegatės
neturės mažiau kaip du trečdaliu vi-

sų balsų. Jei balsavimo jėga Seime da-
lyvaujančiųjų, išskyrus teisėtai išrink-
tasias delegates, perviršija vieną treč-
dalį visų balsų, tada kiekviena tokia
narė, kuri nedelegatė galės mest tokią
dalį balso, kuris sudarytų nedelegačių
balsą lygų su trečdaliu visų balsuojan-
čiųjų Seimo sesijų.

SKYRIUS V

Centro Valdyba

Sąjungos valdymas bus pavestas Cen-
tro Valdybai, kuri susidarys iš septy-
nių narių, kurių keturios eis pareigas
pirmininkės, vice-pirmininkės, rašti-
ninkės ir išdininkės (šios keturios su-
daro Sąjungos Valdybą) ir dvi bus pa-
skirtos išdo globėjomis (trustees).

SKYRIUS VI

Centro Valdybos Rinkimas

Dvimetiniame Sąjungos Seime kuo-
pų teisėtai išrinktos delegatės išrinks
Centro Valdybą pažymint kurios eis
kurias pareigas.

SKYRIUS VII

Amžius

Į Moterų Sąjungą narės yra priima-
mos nuo 16 iki 50 metų amžiaus.

SKYRIUS VIII

Sveikatos Patikrinimas

Aplikantės į Moterų Sąjungą eis
pas gydytoją patikrinti sveikatos sto-
vį pirmą negu bus priimtos į Sąjungą.

SKYRIUS IX

Įstatai

Sąjungos Seimas turės teisę išleis-
ti įstatymus ar pataisymus: Konstitu-
cijos ar Įstatų.

SKYRIUS X

Autoriteto Nustatymas

Nė viena kuopa, jų valdybos ar narės, ar šiaip narių grupė neturės teisės nė autoriteto pakeisti ar atmainyti Konstitucijos ar Įstatų sąlygas, išskyrus tokiuose dalykuose, kuriuose Sąjungos Konstitucija ir Įstatatai leidžia ar pažymi.

SKYRIUS XI

Pataisymai

Pataisymu Sąjungos Čarterio, Konstitucijos ar Įstatų bus galima padaryti Seime, gavus du trečdalius didesnio skaičiaus balsų.

ĮSTATATAI

SKYRIUS I

Seimas

Reguliaris Seimas bus laikomas syki kas du metai, Rugpiūčio mėnesyje; dieną ir valandą paskirs Centro Valdyba ir tame mieste ir valstijoje, kurią paskirs pirmesnysis reguliaris Seimas. Centro Valdyba gali paskirti kitą miestą, gavus pritarimą raštu, dviejų trečdalių delegačių pirmesniojo regulario Seimo.

Nepaprastas Seimas gali būti šaukiamas, gavus du trečdalius Centro Valdybos balsų, arba prašymu dviejų trečdalių delegačių pirmojo Seimo, arba prašymu pusės kuopų gerame stovyje. Tik tokie dalykai bus svarstomi nepaprastame Seime, dėl kurių Seimas buvo sušauktas.

Seimo reikalų tvarką. Centro Valdyba nustatys iš anksto. Visų reikalų atlikimui, trečdalis teisėtai išrinktų delegačių sudarys kворumą. Mažesnis skaičius gali atidėti reikalus nustatytam būsimam laikui.

Kiekviena kuopa, gerame stovyje, gali išrinkti po vieną delegatę dėl kiekvienos dešimt narių, bet nemažiau kaip vieną iš kiekvienos kuopos: tokios delegatės (išskyrus naują kuopą įsikūrusią prieš šešis mėnesius) turi būti gerame stovyje bent šešis mėnesius prieš rinkimus. Kiekvienos delegatės terminas prasidės su dvimetinio Seimo atidarymu, į kurį ji buvo išrinkta ir baigsis su atidarymu sekančio dvimetinio Seimo.

SKYRIUS II

Centro Valdyba

Centro Valdyba laikys reguliarius susirinkimus bent syki į keturis mėnesius, bet pirmininkė gali sušaukti nepaprastus susirinkimus, jei ji mato svarbų reikalą arba jei valdyba to reikalauja, raštu, didesniu balsų skaičiumi.

Didesnis balsų skaičius sudarys kворumą atlikimui visų reikalų.

Į Centro Valdybą bus renkamos tokios Sąjungos narės, kurios per du metus, prieš rinkimus buvo gerame stovyje. Jos užims savo pareigas tuoj po rinkimų, arba iki bus paruoštos dviems metams arba iki jų įpėdinės bus išrinktos ir paruoštos. Atlyginimą joms nustatys Sąjungos Seimas.

Centro Valdybos narė, kuri neatliktų konstitucijos ir įstatų nustatytų pareigų, arba kuri neišpildytų Seimo ar Centro Valdybos įsakymų, gali būti pašalinta nuo pareigų didesniu Centro Valdybos balsų skaičiumi.

Neužimtas valdybos vietas (vacancies) užpildys Centro Valdyba visam neužbaigtam terminui.

Centro Valdyba išpildys visas pareigas, kurias nustatys ir pareikalaus Sąjungos Seimas ir tas, kurios yra pažymėtos konstitucijoje ir įstatuose ir

MOTERŲ DIRVA

5

tokias, kurios reikalingos sekmingam tvarkymui Sąjungos reikalų.

SKYRIUS III

Pirmininkė

Pirmininkei pavesta bendra Sąjungos priežiūra. Ji atidarys Seimą ir pirmininkaus visuose Centro Valdybos posėdžiuose. Ji atliks visas pareigas, kurios jai nustatytos Sąjungos konstitucijoje ir įstatuose ir tokias pareigas, kurias Seimas ir Centro Valdyba reikalauja ar nustatytų.

SKYRIUS IV

Vice-Pirmininkė

Vice-Pirmininkės teisės ir pareigos bus tokios pat kaip Pirmininkės kai ji užima Pirmininkės vietą, jei Pirmininkė dėl ligos ar dėl kitos kokios priežasties nedalyvautų susirinkime. Pasitaikius neužimtai vietai (vacancy), ji užims ir eis Pirmininkės pareigas iki jos įpėdinė bus išrinkta ir pradės pirmininkauti. Ji atliks visas užduotis nustatytas Sąjungos konstitucijoje ir įstatuose, ir tai, kurias Seime ir Centro Valdyba reikalauja.

SKYRIUS V

Sekretorė

Sekretorė laikys užrašus visų Centro Valdybos posėdžių anglų ir lietuvių kalbose. Ji atliks visas užduotis, kurios konstitucija ir įstatuose nurodytos ir kurios reikalaujamos Seimo ir Centro Valdybos. Ji ves atskirai ir aiškiai, Centro Knygose, įvairius Sąjungos fondus. Ji paruoš ir patieks tokias atskaitas, kurias gali pareikalausti Apdraudos komisijonieriai ar kiti valdžios pareigūnai. Pirm užimant sekretorės pareigas, ji užstatys kauciją (bond), kurio sumą nustatys Seimas. Jei ji nepristatytų reikalaujamos kaucijos vie-

no mėnesio bėgyje po rinkimų, Centro Valdyba paskirs jos vieton tokią įpėdinę, kuri bus tinkama ir kuri galės užstatyti reikalaujamą kauciją.

SKYRIUS VI

Iždininkė

Iždininkė priims visus Sąjungai piniginius pinigus ir juos įdės Sąjungos vardu į tokias įstaigas, kurias nurodys Centro Valdyba. Ji ves tikslią apyskaitą visų įeigų ir išeigų. Du kartus į metus, ji paskelbs oficialiame Sąjungos organe pilną atskaitą visų įeigų ir išeigų, pažymėdama Sąjungos turto stovį ir kaip jis yra tvarkomas. Kiekviename Centro Valdybos posėdyje, ji patieks Sąjungos turto stovio apyskaitą.

Užsibaigus terminui ji perduos įpėdinei visus pinigus, visus užrašus — visą Sąjungos turtą. Ji atliks visas pareigas pažymėtas konstitucijoje ir įstatuose ir tas kurias Seimo ir Centro Valdybos nustatytos. Naujai išrinkta iždininkė, pirm užimant pareigas, užstatys kauciją (bond), kurio sumą nustatys Seimas. Jei ji nepristatytų reikalaujamos kaucijos vieno mėnesio bėgyje po rinkimų, Centro Valdyba paskirs jos vieton tokią įpėdinę, kuri bus tinkama ir kuri galės užstatyti reikalaujamą kauciją.

SKYRIUS VII

Iždo Globėjos

Sykį metuose, dvi Iždo Globėjos peržiūrės ir patikrins visas knygas — Sekretorės ir Iždininkės užrašus ir paskelbs raportą oficialiame Sąjungos organe. Jos, taipgi, patieks pilną raportą, raštu, Seimui iš savo veikimo laiko jų valdymo.

SKYRIUS VIII

Dvasios Vadas

Dvasios Vadą paskirs Amerikos Lie-

tuvių Rymo Katalikų Kunigų Vienybė, Seimui rekomenduojant. Dvasios Vadas prižiūrės, kad visos Sąjungos narės praktikuotų Katalikų Tikėjimą ir atliktų tikybinės užduotis. Jis ves tam tikrą sąrašą Velykinės paliūdijimų, kuriuos jam pristatys kuopų dvasios vadai. Jis dalyvaus Centro Valdybos posėdžiuose patariamuoju balsu.

SKYRIUS IX

Vyriausias Gydytojas — Kvotėjas

Centro Valdyba paskirs gydytoją, moterį ar vyrą. Seimas paskirs atlyginimą. Gydytojas ištirs narių aplikacijos, ligonių ligas ar narės mirtį bei įvairius reikalavimus ir padarys rekomendacijas Centro Valdybai. Jis išpildys užduotis pažymėtas konstitucijoje ir įstatuose, ir tas užduotis kurias pareikalaus Seimo ir Centro Valdyba.

SKYRIUS X

Oficialus Sąjungos Organas

Oficialus Sąjungos organas bus išleistas syki mėnesyje narių naudai ir apšvietos reikalams ir kad suteikus žinių apie Sąjungos veikimą. Visi pranešimai ir skelbimai, iškyrus pranešimus apie netikėtus mokesčių uždėjimus, skaitysis užtektinai visoms Sąjungos narėms, visuose reikaluose. Kiekviena narė, gerame stovyje, turi teisę gauti vieną kopiją kiekvienos laidos, už kurią bus užmokėta iš Lėšų Fondo.

SKYRIUS XI

Redaktorė

Sąjungos Organo Redaktorę išrinks dvimetinis Seimas. Ji užims pareigą tuoj po išrinkimo, dviem metams arba iki įpėdinė bus išrinkta. Jai atlyginimą paskirs Seimas. Ji išpildys užduotis sulyg būdo nustatyto konstitu-

cijoje, įstatuose, Seimo ir Centro Valdybos.

SKYRIUS XII

Garbės Narės

Seimas turi teisę pakelti į Garbės Nares tas nares, kurios atsižymi savo darbais Sąjungos gerovei. Kiekviena Garbės Narė gali dalyvauti Sąjungos Seimuose ir turi teisę balsuoti konstitucijos nurodymais. Skyriuje IV-me, iki ji pasilieka gerame stovyje. (Į Garbės Nares rekomenduoja pačios kuopos. Seimas nurodo kokioms sąlygom narė gali tapti Sąjungos Garbės Narė..

SKYRIUS XIII

Narystė

Centro Valdyba gali nustatyti tokius įstojimo į Sąjungą reikalavimus, kurie nepažymėti Konstitucijoje, Įstatuose ar Seimo Nutarimuose.

SKYRIUS XIV

Fondai

Sąjungos fondai bus vedami ir tvarkomi atskirai ir aiškiai Centro Knygose ir bus sekantieji ir kiti tokie fondai, jeigu Seimas nutartų:

Pomirtinės Fondas susideda iš visų į šį fondą paskirtų mėnesinių mokesčių ar nepaprastų mokesčių gautų nuo narių, pomirtinės išmokėjimui, kartu su nuošimčių priaugimais: vienk, iš surinktų, pirm metų, pomirtinės mokesčių ant naujų ar pamainytų Pomirtinės Certifikatų eis tikrai dalis palaikymui šio fondo ir rezervų.

Pašalpos Fondas susideda iš visų į šį fondą paskirtų mėnesinių mokesčių ar nepaprastų mokesčių, gautų nuo narių pašalpos išmokėjimui ligoje ar nelaimėje, kartu su nuošimčių priaugimais.

MOTERŲ DIRVA

7

Lėšų Fondas susideda iš visų gautų pinigų išmokėjimui išlaidų, surištų su Sąjungos reikalų tvarkymu, ir kitų Sąjungos įeigų, kurios nėra paskirtos nė į vieną iš virš minėtų fondų.

Kiekvienas fondas bus naudojamas tiksliai tam tikslui, kuriam jis yra nurodytas, ir nebus galima skirti ar perkelti pinigų iš vieno fondo į kitą.

SKYRIUS XV

Kuopos

Gavusios Centro Valdybos pritarmą, grupė dešimt ar daugiau moterų, kurios išpildo Sąjungos nustatytus narių priėmimo reikalavimus, gali įsteigti kuopą. Kiekvienai kuopai Centras suteiks numerį ir čarterį. Kuopa turės antspaudą pripažintą Centro Valdybos, vartos finansų knygas ir blankus užgirtas Centro Valdybos.

Kuopos laikys regularius susirinkimus kas mėnesis ne vėliau, kaip 25-tą dieną kiekvieno mėnesio. Narių duoklės ir ypatingos mokesys bus siunčiamos į Sąjungos Centro Raštinę Chicago, Illinois, ne vėliau kaip 30-tą dieną kiekvieno mėnesio.

Gruodžio mėnesyje kiekviena kuopa laikys metinį susirinkimą, kuriame išsirinks sekančią valdybą, vieniems metams: Pirmininkę, Vice-Pirmininkę, Nutarimų Sekretorę, Finansų Sekretorę, Išdininkę, dvi Iždo Globėjas ir tvarkdarę. Narės gerame stovyje, tų metų bėgyje, gali būti renkamos į valdybą.

Seimas nustatys taisyklės vienodam kuopų vedimui. Centro Valdyba gali užtvirtinti ypatingas taisyklės kiekvienai kuopai, reikalui esant, jei tokios pridėtos taisyklės neperžengtų ar paneigtų Sąjungos konstitucijos ir įstatų.

Kuopos paskirtas gydytojas—kvotėjas, bus po valdžia Centro gydytojo.

Kuopos Dvasios Vadu bus parapijos klebonas ar jo paskirtas asistentas.

Centro Valdyba gali suspenduoti kuopą už:

1) Neprisijuntimą mokesčių per tris mėnesius..

2) Nelaikymą susirinkimų per ištisą 60 dienų.

3) Trukumą taikos ir geros valios narių tarpe, jei šis trukumas būtų kenksmingas Sąjungos geram vardui.

4) Atsisakymą pildyti įstatus, konstituciją ir patvarkymus Seimo ar Centro Valdybos.

Suspendavimo pranešimas bus paskelbtas oficialiame Sąjungos organe, taip-pat, Centro Raštininkė pasiųs laisną suspenduotos kuopos pirmininkei ar raštininkei.

Suspenduota kuopa gali grįžti į Sąjungą, jei suvėluotos mokesys bus užmokėtos ir jei įrodys, kad sutinka su reikalavimais kuopos gerame stovyje, ir jei įrodys suspenduotų narių sveikatos stovį, sulyg Centro Valdybos reikalavimais.

SKYRIUS XVI

Pomirtinė

Kiekviena Sąjungos narė gaus Centro Valdybos patvirtintą pomirtinės paliūdjimą sumoje \$150.00. Mėnesinius mokesčius, pažymėtus paliūdjime, ir nustatytus Skyriuje XVIII-me šių įstatų, patvarkys Centro Valdyba teisei aktuarui rekomenduojant.

Jokia Sąjungos narė, nė samdininkė, nė agentas, nė kuopa bei jos valdyba ar narės neturi teisės nė autoriteto pakeisti ar sutrumpinti sąlygas pažymėtas paliūdjime, Konstitucijoje ar Įstatuose.

Narė gali atmainyti pomirtinės paveldėtojų paskyrimą, išpildžius aplika-

ciją Centro Sekretorės nurodytu būdu.

Jei paveldėtojai mirusios narės gyventų užsienyje, jos mirties metu, ir iš tos priežasties negalėtų aprūpinti mirusios laidotuves, dalį pomirtinės, ne daugiau kaip \$100.00 galima naudotis laidotuvių išlaidoms.

SKYRIUS XVII

Pašalpa

Kiekviena Sąjungos narė turinti ne daugiau kaip 40 metų ir kuri kvalifikuota pašalpa naudotis, gali daryti pastangas, kad gavus pašalpą ir, jei priimta, tai Centro Valdybos pritarimu bus pridėtas priedas (rider) prie pomirtinės paliūdijimo, kuriame bus pažymėta savaitinės pašalpos suma. Tokios pašalpos bus \$5.00 ar \$7.50 sulyg narės laiką, bet ne ilgiau kaip 26 ištisas savaites vienos ligos ar nelaimės bėgyje. Jokia pašalpa nebus mokama už ligą, kuri tęstųsi trumpiau kaip dvi savaites, o visai nemokama už ligą pasitaikiusią pirmose šešiuose narystės mėnesiuose. Pašalpa nebus mokama pirmuosius du mėnesius, jei ta liga kiltų iš gimdymo priežasties. Ligoje pašalpa nebus mokama narei, kuri suvėr 60 metų amžiaus, nė tokioms, kurių ligos paeitų 1) abortų, 2) iš ligos paeinančios iš amžiaus permainos (menopaus), 3) iš girtybės, 4) iš nelegalaus vartojimo narkotikų, 5) iš nedoro gyvenimo arba 6) iš atkaklaus apsilaidimo.

Mėnesinių mokesčių suma bus pažymėta priede (rider) ir kaip nurodyta Skyriuje XVIII-me šių įstatų bus Centro Valdybos sutvarkyta, teisėtam aktuarui rekomenduojant.

Narė, kurią ištiktų nelaimė ar liga, praneš apie tai savo kuopai ir gavus tinkamas blankas jas išpildys ir pažymėdama datą sugražins kuopai.

SKYRIUS XVIII

Mokestys

Mėnesinės mokestys pritaikomos narėms, kurios įstojo į Sąjungą 1947m. Rugsėjo 1 dieną ar vėliau bus sekantčiai paskirstytos:

I Pašalpos Skyrius—\$5.00 Savaitėje.

Amžius Ist. metų	Pomirt.	Pašalp.	Apšviet.	Viso
16 iki 24	\$0.20	\$0.30	\$0.10	\$0.60
25 iki 34	.25	.30	.10	.65
35 iki 40	.30	.30	.10	.70

II Pašalpos Skyrius—\$7.50 Savaitėje

Amžius Ist. metų	Pomirt.	Pašalp.	Apšviet.	Viso
16 iki 24	\$0.20	\$0.45	\$0.10	\$0.75
25 iki 34	.25	.45	.10	.80
35 iki 40	.30	.45	.10	.85

Pomirtinė Be Pašalpos

Amžius Ist. metų	Pomirt.	Apšviet.	Viso
16 iki 24	\$0.20	\$0.10	\$0.30
25 iki 34	.25	.10	.35
34 iki 40	.30	.10	.40
41	.36	.10	.46
42	.37	.10	.47
43	.38	.10	.48
44	.39	.10	.49

MOTERŲ DIRVA

9

45	.40	.10	.50
46	.42	.10	.52
47	.44	.10	.54
48	.46	.10	.56
49	.48	.10	.58
50	.50	.10	.60

Prie viršminėtų mokesčių, kiekviena narė sumokės pankiasdešimtis centų į Lėšų Fondą kasmet sausio, vasario ar kovo mėnesyje.

Mėnesinės mokesys pritaikomos narėms, kurios įstojo į Sąjungą prieš rugsėjo pirmą dieną, 1947 m., bus tokios, kokios yra pažymėtos jų paliūdijimuose, kurių suma bus ta pati, kaip nustatyta įstatų pirm rugsėjo mėnesio 1947 m.

Tokios mėnesinės mokesys bus paskirtos į sekančius fondus:

Atsargos ir Pomirtinės mokesys bus pridėtos prie Pomirtinės Fondo.

Apšvietos ir Lėšų mokesys bus pridėtos prie Lėšų Fondo.

Pašalpos mokesys bus pridėtos prie Pašalpos Fondo.

SKYRIUS XIX

Nepaprastos mokesys

Pasitaikius trūkumui bi kuriame Sąjungos fonde, Centro Valdyba turi teisę uždėti nepaprastą mokestį, kad papildžius trūkumą. Toks nepaprastų uždėjimas ir jų proporcingos sumos bus paskirtos su pritarimu teisėto aktuatorio, ir bus, Centro Sekretorės, paskelbtos Sąjungos oficialiame organe (Moterų Dirvoje). Taip-gi, Centro Sekretorė, apie tai praneš visoms kuopoms per jų valdybas. Tokius nepaprastus mokesčius kuopos sumokės bėgyje 60 dienų po paskelbimo.

MOTERIE!

Aš esu svajojusi apie milžinišką freską, kurią padarytų genialus menininkas. Ji turėtų visam pasauliui ir visiems laikams parodyti moterį, formuojančią savo rankose žmonių kartas. Be to, panašus siužetas galėtų taip pat būti pasirinktas ir puikios poemos tema; jis dar galėtų įkvėpti istoriką, kuris savo erudicija pasistengtų iškelti aikštėn moters įtaką tiek galingiausias istorijos asmenybės formuojant, tiek stumiant pirmyn visuotinę tautų evoliuciją. Ne-užginčijama, kad moteris uždeda savo antspaudą visoms civilizacijoms.

Primityvinių tautų tyrinėjimas rodo, kad Š. Amerikoje, P. Amerikoje, Afrikoje, Zambežio pakrantėse, Azijoje, Tibete, Polinezijoje ir Australijoje

randama pėdsakai kilėjų, turinčių matriardatinį susitvarkymą: tai buvo moterys, kurios vadovavo šeimai ir savo vardus davė savo vaikams; jos turėjo daug vyrų; be abejo, šie vyrai bendrai rūpinosi vaikų reikalais, gindami juos savo ginklais ir medžiokle ar žvejyba užtikrindami jų pragyvenimą. Įdomu konstatuoti, kad šie papročiai yra buvę įvairiose epochose, visuose žemynuose ir labai skirtinguose klimatuose: jie gali būti interpretuojami kaip liudijimas to vaidmens, kurį moterys suvaidino šiose primityvinėse civilizacijose.

Senovės Egipte susirūpinimas moteriška įtaka buvo taip toli pažengęs, kad moteris, pašaukta duoti faraonui įpė-

dinį, kartais būdavo pati valdančio suvereną sesuo. Iš vienos pusės, čia galima įžiūrėti norą iš anksto apsaugoti karališkos šeimos grynumą, o, iš antros pusės, — norą neatiduoti įpėdinio svetimos motinos įtakai, nors tai ir buvo priešinga prigimtajai moralei.

Kinijoje motina nuo seniausių laikų yra apsupta didelės savo sūnų pagarbos; jiems vedus, jų žmonos turi savo uošvei rodyti iš anksto aiškiai apspręstą pagarbą. Vienas kinų generolas, vardu Tse Fa, kadaise gavo iš savo motinos griežtą pamoką, kad žygio metu nereikia prieš nieką nuleisti rankas, nors jo kariuomenės daliniai ir badą kęstų.

Izraelio tauta, biblija ir visi kiti istoriniai dokumentai rodo, kad moteris buvo gerbta ir kad motina buvo jos vaikų gerbta: reikia tik paskaityti, kaip pilnai ir preciziškai "Išminties Knygoje" yra atvaizduotas "tvirtos moters" bruožas...

Mums artimesnėse civilizacijose — Graikijoje ir Romoje — moters vaidmuo liekasi šešėlyje. Tačiau Sokratas buvo liudytojas įtakos, kurią jam padarė jo motina Fenareta, išmintinga moteris, kai jis apsisprendė būti "proto gimdymo padėjėju". Romoje piliečiai stebėjose Tiberijumi ir Gajumi Grachais, pastatydami jūdviejų motinai statulą su šiuo įrašu: "Kornelija, Grachų motina".

Islamas, kuris norėjo užtikrinti vyrus prieš riziką dėl jų žmonių neištikimybės, uždarė jas už haremo sienų ir tuo būdu jas įpareigojo susikonsoliduoti apie vaikus. Be to, mes galime pastebėti didelę evoliuciją, liečiančią gyvenimo sąlygas daugelyje islamo kraštų; moterys vis dažniau ir dažniau įsiterpia į gyvenimą ir, pagal senovės

įprotį labai saugo savo įtaką mažų vaikų auklėjime.

Krikščionija įkvėpė pilnesnę ir tuo pačiu sudėtingesnę moters sąvoką: ji pagerbia moterį tiek kaip motiną, tiek kaip asmenį, visai nepriklausomai nuo motinystės.

Riterybė iškovojo moteriai žymią vietą, bet motinos vaidmenį ji paliko šešėly.

Paskutiniųjų amžių istorija matė iš kylant keletą moterų figūrų, kurios savo veikla darė didelę įtaką savo laikams: prisiminkim karalienę Viktoriją, per kurios asmenį Britų imperija pasiekė savo galybės apogėjų ir kurios vaikai arba anūkai užėmė svarbiausius Europos sostus. Amerikoje — visai kitose idėjų srityje — rašytoja ponja H. Beecher—Stowe, moteris, parašė "Dėdės Tomo trobelę", — nuostabią knygą, — kuri iššaukė milžinišką opiniškes pakaitimą ir užbaigė ilgų metų kovą dėl vergų išlaisvinimo.

Prisiminkim arčiau mūsų esančią Ievą Curie, kuri tiek daug pasidaravo dėl mokslų pažangos. Kuklesnėje srityje neužmirškim visų tų moterų, kurios vadovauja prekybai ir apsiūtam darbui; kurios dažnai nepastebimu savo žemdirbystėje ar pramonėje ar savo nuosavam šeimos židiny atneša praturtėjimą savo kraštui ir pasauliui.

Įsivyravus pasauly demokratinei santvarkai, moterys ilgą laiką pavyzdžiai buvo laikomos šalia politinio gyvenimo, prie kurio buvo prileisti vyrai; bet moterų vaidmuo šeimoje vis dėl to yra pasireiškęs didele įtaka visuomenei. Visam pasauly daugelis žymių žmonių rodė didelę pagarbą savo motinai; kiti, gal mažiau skaitlingi, rodo pagarbą ir dėkingumą tai pagalbai, kurią gavo iš savo žmonos. Nepriklausomai nuo šitų pareiškimų, moters į-

takos realumas nėra nė trupučio diskutuojamas todėl, kad šeimos gyvenimas atsiliepia į visuomeninį gyvenimą.

Šiauriniuose ir anglosaksiškuose kraštuose moters asmenybė daugiau išryškėja už šeimos židinio. Feminizmas yra iškėlęs laisvos moters principą, kuris visuose dalykuose ją sulygina su vyru, padaro ją savarankišką ir savo noru atsiskandančią nuo motinystės. Iš antros pusės šis „self made man“ (savarankus žmogus), šis amerikiečių branginamas tipas, didžiujasi tuo, kad jis viską turi tik iš savęs ir, kad pagaliau, moraliniu ir intelektualiniu atžvilgiu, jis nieko nėra gavęs iš savo tėvų. Šita kiek perdėta nuomonė visai neatitinka tiesą.

Dvi paskutiniaisiais metais Prancūzijoje rodytos filmos, kurios turėjo užtarnautą pasisekimą, atrodo labiau atitinkančios sveiko proto nusistatymą. Abi šios filmos — viena sukurta Amerikoje; „Aš turėjau penkis sūnus“, antra atėjusi iš Anglijos „Ponia Minniver“ parodo scenoje dvi labai skirtingas socialinės padėties šeimas. Motina jose yra tikra šeimos karalienė, savo dvasios rimbimi pašalinanti tiek vyro pyktį, tiek nedrausmingų mažesnių vaikų peštynes, tiek pavojingus didžiųjų vaikų vaidus. Ir kai žiūrovai mato šiuos jaunuolius, tiek daug narsumo rodančius prie juos pašaukusios tėvynės aukuro, jie nė kiek čia nedvejoja pripažinti motinos įtaką, mokėjusią suformuoti tvirtas jų sielas.

Akivaizdoje šio gražaus ir sveiko jaunimo iššaukim savyje liūdną viziją šitų tūkstančių vaikų, klajojančių Vidurinėje Europoje, kur karas išardė jų šeimų židinius ir išžudė jų tėvus. Atplėšti nuo savo motinų švelnumo ir pasiaukavimo, priversti gyventi varginiausiais, jie susimetė į būrius ir, pa-

sidarę panašūs į jaunos vilkus, per klastą ar net per nusikaltimus jie nori pasirūpinti sau maisto, kurio niekas nepasirūpino jiems duoti.

Žiūrint iš šio taško visais laikais ir visose vietose išryškėja viena pamoka: sugebėjimas formuoti žmones visose rasėse, visuose klimatuose, visuose laikuose yra pagrindinis moters nusiteikimas. Jos įtaka reiškiasi ivairiais būdais; visuomenėje ji reiškiasi per jos intelligeniją, jos širdį, asmeninį jos darbą, per visas specifines jos būtybės galias ir neginčijamai per motinybę. Jei kai kurios civilizacijos stengėsi daugiau ar mažiau apriboti moters vaidmenį, vis tiek jos niekad neišstengė visai jo eliminuoti; vaikystės auklėjimas visuomet jam yra likęs; tokiu būdu moteris visuomenei uždeda ryškiausią savo atspaudą.

Komunizmas įžiūrėjo motinoje moterį, kuri, auklėdama savo vaikus, daro konkurenciją kolektyvizmui, vadinasi, Partijai. Taip pat jis norėjo atimti jai šį vaidmenį, užslopinti motinos asmenybę ir paversti ją darbininkės asmenybę; viskas verčia manyti, kad šis užsimojimas nuėis niekais, nes jis eina prieš esminį, galingą ir universalų jausmą. Veltui jis skelbia savo tikėjimą žmonijos pažanga, kuriai jis pretenduoja pasitarnauti; bet pažanga negali būti padaryta griūnant tai, kas visuomet buvo, yra ir bus amžina. Joks įtikinimo ar prievartos būdas negali būti nukreiptas prieš gamtą be skriaudos visuomenei.

Kol bus moterų, kurios gimdys, tol jos niekad nesišiaus rūpinusios dabartine ir būsima savo vaikų laime, vaikų, kuriuos jos gimdys; pagaliau jos juos auklės atsižvelgdamos į šią laimę.

Visuomenei labai svarbus dalykas — vykdymas nepaprastai humaniškos po-

litikos; tai vienintėlė konstruktyvinė politika. Priešingai, nusistatyti prieš esmines moters aspiracijas reikštų eiti prieš žmoniškumą, reikštų griovimą.

Konstruktyvinė politika yra ta, kuri favoriuoja darniam moters asmenybės išsivystymui ne tik kaip individui — tai, žinoma, labai patartina — bet taip pat ir kaip pilietei, kaip žmonai, kaip motinai, nes moteris, nešiodama visus šiuos vardus, formuoja žmonių.

Konstruktyvinė politika yra ta, kuri, leisdama moteriai bendradarbiauti su savo vyru visose srityse, pagerbia jos teisę, leisdama jai pačiai pasirinkti savo gyvenimo luomą. Konstruktyvinė politika taip yra ta, kuri, duodama patenkinimą giliausioms moters prigimties apsiracijoms, favorizuoja šeimos židinio tvirtumą ir patvarumą didelėje

abiejų vedusiųjų vienybėje, vedusiųjų, susijungusi bendram šeimos židinio labui.

Štai tikrai žmoniška politika, išganinga politika, sugebanti pagydyti sergantį pasaulį, kuris nesuranda savo pusiausvyros ir sukvailėjęs svyruoja tarp baisių bado ir karo perspektyvų.

Visų kraštų moteris yra pašauktos šioje politikoje bendradarbiauti; visur jos turi išpildyti savo pareigą, kiekvienoje tautoje gyvenimo sąlygų apspręstą pareigą. Visur jos turi nusibrėžti savo veikimo programą ir "Moteris visuomeniniam gyvenime" joms čia siūlosi pagelbėti. Jei joms pavyktų bendradarbiauti nepaisant nei sienų, nei vandenynų, tai atgavęs taiką pasaulis pagirtų kuklų, bet reikšmingą žygį.

Anna-Marie Couvreur

Mūs Ryšiai Su Pasauliniu Moterų Sąjudžiu

(Pabaiga)

Audiencija pas Paryžiaus Kardinolą

Antras svarbus mūsų gyvenime įvykis — tai Tarptautinės Katalikių Moterų Lygų Unijos ir Tarptautinės Mergaičių Federacijos kongresas, įvykęs Romoje 1947 m. Rugsėjo 7-16 d.d. Prieš kongresą buvo atsakytos prisiųstos anketos, duodant žinių apie mūsų veikimą, išversti ir pasiųsti mūsų himnai, giesmės į tarptautinį giesmyną. Apibūdinęs tremtinio gyvenimą šlaito eilėraštis "Jeigu jūs norite nubausti žmogų," yra tilpęs mergaičių laikrašty "Jeunesse Nouvelle." Kat. Org. S-gų kongrese atstovavo Milano un-to prof. Dr. Agota Šidlauskaitė ir Romos un-to studentė p-lė Mackevičiūtė. Mūsų studentėms, nežiūrint visų pastangų,

nepavyko gauti leidimų nuvažiuoti į kongresą.

Kongreso metu p-lė Dr. Šidlauskaitė įteikė straipsnį apie katalikių moterų veiklą, lietuvių moters kryžiaus kelią 19-tam šimtmečiui, kat. organizacijų žydėjimo periodą Nepriklausomoje Lietuvoje ir lietuvių moters skausmus ir vargus mūsų tėvynėje ir ištrėmimo.

Baigdamą savo pranešimą, dr. Šidlauskaitė kreipėsi į visų kraštų katalikes moteris šiuo prašymu:

"Brangiosios seserys, mus jungia krikščioniškos meilės ryšiai. Melskite drauge su mumis Dievo Gailestingumo, kad būtų sutrumpintas kruvino bandymo laikas, kad būtų palengvintos lietuvių tautos kančios, nes žiaurus prispaudėjas, jei jo niekas nesukliudys, yra pasirengęs išnaikinti visą ka-

talikišką tautą, besispiriančią prieš ateistinio gyvenimo sistemą. Reikia pašalinti blogį, kuris siaučia ir taip pat nuolat plinta ir kitose šalyse.

“Teisybės priešai ypač bijo laisvo balso, kuris gali juos demaskuoti ir tokiu būdu pražudyti.

“Brangios seserys, padėkit mums kovoti su tragingu tylėjimu, kurio pagalba mūsų budeliai stengiasi užslopinti nekaltų aukų šauksmus. Pakeikit savo balsą laisvose savo šalyse; stengkitės sužadinti viešąją opinią ir ypač apšviesti sąmonę tų, kurie to nežino; tegu moralinė sąmonė sukykla prieš šiuos baisius žiaurumus, prieš šitą įžeisto žmoniškumo nusikaltimą!

“Tegu būna stengiamasi išvaduoti tuos, kurie galėjo išlikti gyvi priverčiamojo darbo lageriuose Sibire!

“Tegu nebūna verčiami repatrijuoti tie, kurie prisiglaudę laisvuose kraštuose arba gyvena demokratijų globoje!

“Tegu būna atidarytas kraštas, kuris galėtų priimti emigrantus, laukiančius galimybes sugrįžti į savo laisvą tėvynę—tai karščiausias jų troškimas, —nes jie šiandien labai kenčia dėl nepriteklių sunkiose ir prievartinėse nedarbingo gyvenimo sąlygose. Jie neturi galimybes pasirūpinti darbo ir tuo pelnytis sau pragyvenimą.

“Tegu būna globojamas šeimos branduolys, pabėgėliai vaikai ir lietuviškos moterys ištrėmimė!

“Tegu visa lietuvių tauta greičiau susirenka prie savo šeimų židinių ir tegu susitinka su savo šeimomis visi tie, kurie nuo jų atskirti.

“Mes esame pasirengusios dėl Dievo meilės ir mūsų kankinių vardu atleisti savo budeliams už jų nusikaltimus. Mes nereikalaujame nieko kito, kaip tik laisvės!

“Lietuvių tauta, paskutinis krikščionybės stulpas Rytuose, šaukia iš savo prispaudimo gelmių, šaukia pilna išgąsčio bet taip kupina ir antgamtinės vilties: pagelbos, teisybės ir laisvės kankinių tautai!”

Dr. Šidlauskaitė ypatingai jaudinančiai aprašė kongreso eigą ir savo prisiminimuose. Kongreso pradžioje nepaprastai nuoširdžiai buvo sutiktos Rusijos Tremtinės, Lenkijos ir Vengrijos atstovių vieton pasirodžiusios telegramos ir Lietuvos delegatės.

Jų Em. Kard. Pizzardo savo įvadinėje paskaitoje kelis kartus paminėjo herojiškos Lietuvos vardą šalia kitų didžiųjų kat. valstybių. Kardinolas yra šv. Kazimiero Kunigų Kolegijos Romoje protektorius ir yra pamilęs Kolegijos gyventojus. Visai teisingai Dr. Šidlauskaitė čia priduria: “Būkime tikros, kad Lietuvos laisvės atgimimui ne mažiau reikšmės turi mūsų, po pasaulį išsiblaškiusių jos vaikų, gyvenimo būdas, elgsena bei veikla už gražius, bet praeity likusius ir plačiojo pasaulio nežinomus laisvos Tėvynės laimėjimus.”

Toliau mūsų atstovė mini jaudinančią audienciją pas šv. Tėvą. “Neatvažiavo atstovės, nebuvo kas atveža ir pažadėtąsias dovanas.” Pagaiau audiencijos dienos rytą dr. Šidlauskaite sulaukė K.O.S-gos siųstą šv. Tėvui Aušros vartų koplytėlę ir prisiskverbė

į dovanų salę. Kitų kraštų dovanos daugumoj buvo liturginiai rūbai, indai, žvakidės, brangiausio lino, batisto, šilko audiniai, auksas... O mūsų dovana—mūsų neturto simbolis. Popiežius, pasveikinęs organizacijų vadovybes, stabtelėjo prie kiekvienos atstovės ir dėkingomis akimis peržvelgė didžiulėmis krūvomis sukrautas dovanas. Šv. Tėvui prisiartinus prie Lietuvos kam-

pelio mūsų atstovė pasakė trumpu kalbą: "Jūsų Šventenybe, šiandien Lietuva per daug neturtinga, kad galėtų kenčiančiai ir persekiojamai Bažnyčiai paaudėti ką nors daugiau kaip savo išblaškytų ir persekiojamų vaikų ašaras ir gilių jų skundą." Šv. Tėvas sujaudnitu balsu pratarė: "Vargšai vaikai... Kiek kančios... Jus atmename, apie jus galvojame... Tegu Viešpats Dievas jus paguodžia, mes jus laimiame."

Baigdama dr. Šidlauskaitė pabrėžė didžiųjų kongresų uždavinį: įsijausti į žmonijos vieningumo gerovę ir įgauti drąsos tikėti į idėjų objektingumą. Visų išgyvenamas idėjinis nusiteikimas vienminčius daro draugais.

Tomis dienomis dar buvo įteiktos tautinės dovanos kardinolui Pizzardo, tarptautinėms Unijos ir Mergaičių Federacijos pirmininkėms su atitinkamomis dedikacijomis.

Visą laiką KOS centras palaiko tarpus ir širdingus ryšius su abiem aukščiau minėtom unijom, gauna iš jų užuojautos ir padaršinimo nesustoti ir nenuleisti rankų sunkioj gyvenimo kovoje. Tarptautiniai centrai yra mūsų dvasinio gyvenimo gyvybiniai šaltiniai.

Knyga, tai geroji draugė, kuri viską pasako. Ji pasako, kas gera, gražu ir kas bloga.

Girtybė yra pražudžius ne tik atskirus asmenis, bet ir ištisas valstybes. Girtybė yra pripildžius kalėjimus ir bepročių namus ne tik vyrais, bet moterimis, o net ir vaikais.

Dievas—Meilė sukūrė šį pasaulį iš meilės ir meilei, o meilė, kaip vandenai apliejo visą pasaulį, kuri pavasarį, gamtos prieglobsty suklesti visu pilnumu.

Malda Marijai

Marija, motina ma'lonės,
Valdovė žemės ir dangaus,
Po tavo kojų ruola žmonės,—
Namų netekusius priglausek.
Ant žemės nekaltųjų kraujas
Išmargino žiedų spalvas.
Tik per tave pasaulis naujas
Vaikus ir motinas supras.
Marija, karžygiai parkrito
Tėvų šventoves gindami,
Vainikai ašarom nušvito,—
Pažvelgsi, tikime tavim.
Mes nieko, nieko taip neprašom,
Nedrištame prašyti tik sau,—
Į laimės indą pilk nors lašą
Išminčių teismo iš dangaus.
Per sūnų kenčiantį, kaip žmogų
Davei šviesos visom šalim,
Palaiminai kiekvieną stogą,
Tėvynę prieglobstin priimk.
Garsai ant žemės nesiliauja
Su šmėklom bado ir mirties,
Sudrausk žmonių, plėšrųjų gaujas,
Šetoną gundantį nupliek.

Faustas Kirša

Marija, Motina geroji,
Tėvynės mūsų Lietuvos,
Taikoj, laisvėj ją globojai,
Globok ir vėtrose kovos.
Tėvų sodybos žiburėlis
Te amžių amžiais neužges,
Ant savanorio kapo gėlės
Te saugo viltis mūs brangias.
Išėjus skausmo kelią kartų,
Te nepaluš ir nepalinks,
Tau padėkot prie Aušros Vartų
Visa tauta te susirinks.
Marija, Motina geroji,
Tu būki saulė mūs šviesia.
Taikoj ir laisvėj mūs globojai,
Globok ir šiose dienose.

L. Viktoras

Išstatymas Ileidimui 205,000 Tremtinių į Amer. J. Valst.

Numatyta, kad per du metus, nuo 1948 m. liepos 1 d., iki 1950 m. birželio, 30., į Amerikos Jungtines Valstybes bus įleista 205,000 tremtinių ir 15,000 jau gyvenančių Amerikoje leista čia pasilikti.

Ileidžiamieji Tremtiniai — Pabėgėliai

200,000 tremtinių ir pabėgėlių, IRO pripažintų, kaip turinčių teisę pagalbai, gyvenančių Vokietijoje ir Austrijoje (Amerikos, Britų, Prancūzų zonos), Berlyne ir Vienoj — vakarinėse 3 zonose ir Italijoje 2,000 iš Čekoslovakijos pabėgusiųjų po 1948 m. Sausio 1 d. ir gyvenančių Vokietijoje, Austrijoje, bet kurioje ir 3 vakarinių zonų, ar 3 vakarinėse Berlyno ar Vienos dalyse ar Italijoje.

3,000 tremtinių našlaičių iki 16 m. amžiaus.

15,000 svetimšalių jau gyvenančių Jungtinėse Valstybėse. Taigi su tais, kurie jau gyvena Amerikoje, viso 220,000.

Kam Bus Leidžiama Atvykti

Turėti teisę į Jungtines Valstybes atvykti tremtinis turi būti:

1. Įskaitytas tarp turinčių teisę gauti IRO pagalbą, pasiremiant IRO Konstitucija.

2. Įvažiavęs į Vokietiją, Austriją ar Italiją 1939 m. Rugsėjo 1 d. ar vėliau iki nevėliau 1945 m. Gruodžio 22 d.

3. Gyvenęs Vokietijoje ir Austrijoje vakarinėse zonose ar Italijoje 1948 m. Sausio 1 d. ir

4. Kvalifikuotas į Ameriką įvažiuoti pagal Jungtinių Valstybių imigracijos įstatymus ir taisykles. Tremtinio žmona ar vyras ir nevedę vaikai, iki 21 amžiaus, turi teisę įvažiuoti, taip

pat pripažįstami įleistiniais į Jungtines Valstybes, jeigu kvalifikuoti įvažiuoti pagal imigracijos įstatymus.

Ileistinieji Našlaičiai

1. Jaunesni 16 metų;
2. Turi teisę įvažiuoti pagal Jungtinių Valstybių imigracijos įstatymus.
3. Kurio abu tėvai mirę ar dingę;
4. Turi būti gyvenę Vokietijoje ar Italijoje (Amerikos, Britų, Prancūzų zonose), įstatyme numatytu laiku (1948 m. Liepos 1 d.).

Jau Amerikoje Gyvenę Svetimšaliai

Jau gyvenę Jungtinėse Valstybėse svetimšaliai bus leisti pastoviai Amerikoje apsigyventi, jeigu jie:

1. Atvykę į Jungtines Valstybes prieš 1948 m. Balandžio 1 d.
2. Įleistini pagal Imigracijos įstatymus;
3. Galį įrodyti legalų įvažiavimą kaip neimigrantai ar kaip nekvotiniai imigrantai studentai, pagal pritaikomus imigracijos įstatymus;
4. Galį įrodyti, kad jie yra tremtiniai, išvietinti iš gintinių ar tėvynių valstybių dėl II pasaulinio karo išdavų ir kad jie negalį grįžti į savo tėvynes dėl persekiojimo ar baimės būti persekiojamais dėl rasės, tikybės, ar politinių įsitikinimų. Tokiems svetimšaliams leisti Jungtinėse Valstybėse pastoviai apsigyventi pareis nuo Valstybės Gynėjo (Attorney General) pasiūlymo kongresui.

Svetimšalis, norįs savo gyvenimą Jungtinėse Valstybėse tinkamai sutvarkyti, privalo: visais kitais atžvilgiais įrodyti pilnas DP kvalifikacijas, paskui turi paduoti prašymą — ap-

plication Attorney General, prašydamas jo gyvenimą Jungtinėse Valstybėse legaliai sutvarkyti. Jeigu Attorney General, pasiremdamas jam pateiktais faktais ir sąlygomis, nuspręs, kad asmuo yra kvalifikuotas šiuo įstatymu pasinaudoti, Attorney General bylą raportuos Kongresui. Kongresas praves rezoliuciją, leisdamas jam Amerikoje apsigyventi.

Pastebėtina, kad tos 15,000 vizų, skiriamų jau Amerikoje gyvenantiems tremtiniams, neišskaitomos į Amerikos Kongreso skirtų naujuoju įstatymu 205,000 D.P. vizų skaičių.

Sąlygos Apsigyvenimui

Čie anksčiau išvardintų reikalavimų tremtiniui Amerikoje apsigyventi, įstatyme pramatytos sekančios sąlygos, kurias tremtinis turi sukurti, pirmą negu bus leistas Amerikoje pastoviai apsigyventi:

Darbas Ir Gyvenimui Vieta

Atvykęs tremtinis turi: a) turėti užtikrinimą, kad kiekvienas įleidžiamasis į Ameriką apsigyventi asmuo būtų aprūpintas tinkamu darbu, bet neturi išstumti kito asmens iš užsiėmimo, b) kad netaps visuomenei našiu ir c) kad turės saugią ir sanitarišką vietą gyventi, neišstumiant kito asmens.

Įleidžiamųjų Tirimas

Įstatyme numatoma, kad, pirmą negu tremtinis bus priimamas, pirmiau bus ištiriamas ir apie jį atitinkamos įstaigos pareigūno DP Komisijai pateikiamas raportas, kuriame bus apibūdinta tiriamojo būdas, gyvenimas, jo istorija ir kvalifikacijos.

Pirmenybės

Prisilaikant veikiančiųjų imigracijos įstatymų, atvyksiantiesiems numatomos sekančios pirmenybės:

1. Pirmoji pirmenybė teikiama asmenims ginklu kovojusiems prieš Amerikos Jungtinių Valstybių priešus ir, kurie negali arba nenori į savo buvusias tėvynes grįžti.

2. Antroje eilėje, 40% vizų bus duodama tremtiniams — pabėgėliams, kurių tėvynės yra užimtos svetimos valstybės, asmenims, kurių tėvynės buvo: Lenkija, į Rytus nuo Curzono linijos, Lietuva, Latvija ir Estonija.

3. Nemažiau 30 nuošimčių vizų bus išduota žemdirbiams. Asmenims pirmiau buvusiems žemės ūkyje ir kurie dirbs žemės ūkyje Jungtinėse Valstybėse. Žmonos ir nevedę, tėvų išlaikomi vaikai bus įleidžiami pirmenybės teisėmis, kaip žemdirbiai.

4. Tolimesnė pirmenybė teikiama namų ruošos darbininkams — darbininkams, statybininkams, siuvyklų darbininkams ir darbininkams reikalingiems atlikti įvairius darbus Jungtinėse Valstybėse, vietoje, kur vykstantieji ruošiasi apsigyventi.

Į šią pirmenybės grupę iminami ir mokslo žmonės, specialistai technologai ir įvairūs profesionalai.

5. Tolimesnė pirmenybė, iš eilės, teikiame legaliai Amerikoje gyvenančiųjų asmenų kraujo giminėms. Giminytė skaitoma iki 3-os kartos.

Pagal pirmenybių tremtinius įleidžiant, dar teikiamos lengvatos asmenims, kurie 1918 m. Sausio — January 1 d. gyveno DP. stovyklose ir skirstymo punktuose.

Įstatyme, tačiau, pramatyta, kad pirmenybė teikiama, išimtiniais atvejais, asmenims, kitu būdu tinkamiems pirmenybę vizai gauti, nors jie gyventų ir už stovyklos ribų.

D. P. Komisijos Administracija

Įstatymui vykdyti įsteigiama Displaced Persons Commission. Ją skiria

MOTERŲ DIRVA

17

šalies prezidentas, užgiria JAV Senatas. Komisiją sudaro 3 asmenys. Ši komisija yra atsakinga formuluoti ir ruošti patvarkymus įstatymui vykdyti, paruošti planus ir įsileisiamuosius tremtinius apgyvendinti bei paskirstyti.

DP Commission yra atsakinga Kongresui ir JAV Prezidentui. Savo raportuose ji turi nurodyti būdus ir priemones DP įsileidimo įstatymui vykdyti. Ji turi raportuoti kiek, kurių tautų tremtinių įsileista, kur jie apgyvendinti ir ką veikia. Kitos valdiškos funkcijos bus atliekamos reguliarių Amerikos valdžios įstaigų. Tos funkcijos inima parinkimą ir skrinimą asmenų, davimą vizų ir formalumų atlikimą reguliarinės imigracijos tvarka.

DP Raportavimasis

Kiekvienas į Ameriką įleistasis tremtinis, išskiriant vaikus, privalės raportuoti: kur dirba, kur gyvena ir kuo verčiasi. Raportuoti teks Displaced Persons Commission įstaigai. Raportuoti teks kas kiekvienus 6 mėnesius per pirmuosius du metus: sausio 1 d. ir liepos 1 d.

Pervežimo išlaidos

Preparatory Commission for the Refugee Organization yra atsakinga padengti išlaidas — apmokėti kelionę per Atlanto vandenyną, nuo uosto Europoje iki uosto Amerikoje. Dar nežinoma ar vyriausybė apmokės kelionės išlaidas nuo uosto Amerikoje iki vietos į kurią keleivis važiuos. Bet greičiausia toms išlaidoms padengti teks pasirūpinti patiems tremtiniams, jų giminėms arba šalpos organizacijoms.

Namai, Darbas, Blankos

Pirmą negu tremtinis bus pripažintas teisėtu kandidatu iš Europos vy-

kti į Ameriką, jis turės turėti garantiją, įrodančią: a) kur jis Amerikoje gyvens ir b) kur dirbs. Ši garantija turės būti išduota pripažintos Amerikoniškos įstaigos. Garantija turės būti pasiūsta atitinkamiems pareigūnams Vokietijoje, Australijoje ir Italijoje iš kur tremtiniai vyks į Ameriką.

Labai svarbu, tad, ko daugiausia išpildyti blankų ir jas grąžinti BALF imigracijos skyriui, 105 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Tos blankos atstos afideivitus.

Mūsų Ir Tremtinių pareigos

Daug dirbta, kol įstatymo sulaukėm. Įstatymą pravedusiųjų, mūsų draugų neturėtume pamiršti, tuo labiau — jų nesuvilti. Mes užsirekordavome, kaip šio įstatymo pageidavę. Dabar esame įpareigoti visais būdais stengtis įstatymą pravedusiems gelbėti jį įvykdyti: *atvyksiantiems lietuviams tremtiniams surasti namus ir darbus.*

Visi DP lietuviai, turį giminių, pažįstamų Amerikoje — prašykite afideivitų, kad jie asmeniškai juos duotų; prašykite, kad giminės ir draugai stengtųsi parūpinti organizacijų afideivitus ir gautų šalpos įstaigų pagalbą. Amerikiečiai, pasistenkite tai atlikti. Amerikos įstaigos galės daugumai pagelbėti, gaudamos didesnę visuomenės talką. Rūpinkitės gauti pakvietimus ir užtikrinimą gauti pagalbą būtų ir darbu ir kitokia parama Amerikoje.

Visais imigracijos bei šalpos reikalais prašome kreiptis į UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC., 105 Grand Street, Brooklyn 11, N.Y.; Tel. EVergreen 7 — 1422 ir EVergreen 7 — 1423.

Prie akių kaip šilkas, už akių kaip vilkas.
—Lietuvių patarlė.

ŽIEDAIS KRAUJO PRAŽYDĖ

LIETUVOS PARTIZANŲ DAINA

Gegutėle, ši metelį
Tu anksčiau pas mus parlėk,
Apraudoki mūs vargelį,
Našlaitėliams mums padėk.

Bet parlėkus nepažinsi
Tu šalelės Lietuvos,
Nesurasi, kur kukavai,
Tos šakelės mylimos.

Čia jau viskas sunaikinta,
Riogso akmenys ir stuobriai,
Miestai, kaimai išdeginti,
Likę vien tik degėsi.

Tūkstančiai lavonų pūva,
Vėjas kaukia ant laukų,
Rauda saulė ir mėnulis,
Gaila žmonių išvežtų.

Čia motulė rankas laužė
Išleisdama sūnelius;
Čia seselės gailiai verkė
Lydėdamos brolelius.

Tie upeliai ir šaltiniai
Žiedais kraujo pražydės...
Ak, Lietuva, motinėle,
Ar ilgai kentėt reikės?

Mūsų veikimas kuopose ir apskrityse

So. Boston, Mass.

Iš Apskrities Suvažiavimo

Balandžio 16, 1948, įvyko Moterų Sąjungos Mass., Me., ir N. H. valstijų apskrities suvažiavimas, Šv. Petro parapijos svetainėje.

Posėdį atidarė pirm. A. Wackell. Kun. P. Virmauskas atkalbėjo maldą,

sveikino atstoves ir kalbėjo apie moterų darbą organizacijoj; ragino ir prie katalikiškos akeijos.

Atstovių dalyvavo 47:

Iš 5 kp., Worcester, Mass., J. Mack, M. Žemaitis, P. Bačinskas, G. Kaneb, O. Sidabrienė, A. Thompson, M. Watkins, V. Dabrilla, B. Kuodis, V. Liutkienė, M. Pauļukonis.

Iš 13 kp., So. Boston, Mass.: E. Slaičiūnienė, M. Gribaitienė, E. Kau-nielienė, J. Petrauskienė, Šaurienė.

Iš 15 kp., Brockton, Mass.: O. Wa-rabow, M. Bartkevičienė.

Iš 16 kp., Lawrence, Mass.: L. Ven-čienė.

Iš 22 kp., Cambridge, Mass.: A. Ambrozaitienė, Z. Griskus, Z. Taus-kienė, M. Meskenienė.

Iš 27 kp., Norwood, Mass.: J. Tvas-kienė, E. Novikienė, A. Lyons, E. Sykes, U. Pazniokienė.

Iš 45 kp., Hudson, Mass.: O. Sta-nienė, Tamašiūnienė.

Iš 58 kp., Nashua, N. H.; U. Mills, A. Kasper, T. Mitchell.

Iš 69 kp., Worcester, Mass.: A. Wackell, M. Puras, M. Kuraša, V. Bieliauskas, C. Stakūnas, B. Miller, N. Sinkavich, M. Katinas, V. Spir-kowich, D. Anusevičia, A. Mikolaitis, A. Mitchell.

Iš 73 kp., Lowell, Mass.: J. Narin-kaitė, E. Dravinskaitė.

Posėdį vedė pirm. A. Wackell, pa-gelbininkė J. Mack, rašt. M. Pauliu-konienė, pagalbininkė E. Novikienė, išd. O. Warabow. Protokolas Nashua, N. H., perskaitytas ir priimtas.

Westfield, Mass., kuopos reikalus paliktas ant toliau.

Direktorė G. Kaneb apšauks kuopas, kurios pageidauja platesnio paaiškinimo 60 metų pašalpos klausimu.

Spinta Kultūros Institute aprūpin-ta ir \$50 paukšta tam tikslui.

Inešimai:

1) Kad ateityje būtų nustatytas lai-kas, kuomet seimo nutarimai įeina į galę; už mėnesio ar vėliau, ir kad bū-tų kuopų raštininkėms pranešta nu-tarimai, kurie turi būti vykdomi lie-čiant mokesčius ir pašalpos reikalus.

Delegatės į seimą tik gali paaiškinti nutarimus bet neduoti įsakymus kuopų raštininkėms. Kai kurios kuopos neturi atstovų seime.

2) Kad konstitucija būtų atspaus-dinta pagal seimo nutarimą.

Nutarta ruošti išvažiavimą Worces-ter, Mass. Komitetan išrinkta: pirm. A. Wackell, O. Sidarbiene, P. Bačins-kienė, N. Sinkevičienė ir B. Miller.

Daug kalbėta pašalpos reikalais, ta-čiau nebuvo praleista ir apšvietos klausimai. Apkalbėta reikalingumas naujų narių sąjungai ir jų palaiky-mas kuopose. Įnešta prieš suvažiavi-mus pasiūsti raštininkei kuopų klausimus. Dalykai bus patvarkyti ir pa-tiekti suvažiavimui diskusuoti. Taip-gi buvo pasiūlymas rašyti referatus klausimu: "Kaip ir kuomi ateityje geriau palaikyti nares ir plėsti Mote-rų Sąjungos veikimą".

Sekantis suvažiavimas įvyks Lowell, Mass. ,

Posėdis baigtas malda 5 valandą.

Apsk. Rašt.—*Matilda Paliukonienė*

So. Manchester, Conn.

Žinutės Iš 28-tos Kuopos

Jau elintas metas, kaip mūsų kuopa vasaros metu nelaiko susirinkimų per 3 mėnesius, kad turėtų daugiau progų praleisti laiką atvirame ore, o atėjus vėsesniam orui būtų energingesnės darbuotis Sąjungos labui.

Taipgi yra įsigyvenęs kuopoj gra-žus paprotys, kas met Gegužės mėn. užprašyti šv. Mišias už 4 mirusias nares, būtent Veroniką Strugiene, Oną Matulevičienę, Liudviką Strugiene ir Katariną Kvašienę. Dieve duok jų sielai dangų.

Sumanymu E. Miller, buvo sureng-tos įkurtuvės Mr. and Mrs. Gigliams,

kurie neseniai nusipirko savo namelį. Albertina Giglio yra duktė kuopos narės ir geros darbuotojos. Veros ir jos vyro Alberto Zeinių. Didžuma sąjungiečių susidėjusios nupirko Electric Mixer.

Dieve padėk jiems naujoj vietoj gyventi.

Narėms noriu priminti, jog kuopos susirinkimas įvyks spalio pirmą penktadienį, Onos Alijošienės namuose.

Taipgi prašau visų narių, kurios turi dukreles atsivesti į susirinkimą ir prirašyti prie šios kilnės organizacijos.

Sesės, imkite pavyzdį nuo mūsų buvusios ašmenos atminties narės K. Kvašienės, kuri prirašė Alenutę, dabartinę Mrs. H. Waters. Jau per daug metų ji eina išdininkės pareigas ir visuome aukoja savo gražius rankdarbius kuopos labui. O mes džiugiamės, kad ji uoliai darbuojasi su mumis. Taigi, sesės, prikalbinkit savo dukreles, o mūsų kp. dvigubai padidės.

Ju'e

Cleveland, Ohio

Gausi Auka

Birželio 13 d. Moterų Sąjungos 36-ji kuopa turėjo gražų parengimą tremtiniams sušelpiti. Kleb. kun. J. Angelaitis per pamokslą ragino žmones paremti gailestingąjį darbą. Pasekmės buvo gražios. Kuopos vardu išsiųsta 18 siuntinių reikalingiausio maisto ir kitų dalykų.

Minėti siuntiniai bus tiesioginiai įteikti vaikučiams ir ligoniams, apie kuriuos teko sužinoti.

Kuopos pirm. M. Cicenienė padeda kelių sąjungiečių, rūpinosi išsiuntimu siuntinių.

Laukiami Darbai

Jau neužilgo ateis ruduo. Mūsų kuopa turi daug gražių sumanymų veikimui. Kiekvienas darbas reikalauja talkos ir pasišventimo. Todėl, mūsų seserys sąjungietės, atsilankiusios į kuopos susirinkimą nuoširdžiai svarstykime visus reikalus. Turėdamos kokį sumanymą iškelkime drąsiai. Pasiėmusios darbą atlikime jį mielu noru.

Sekantis susirinkimas pirmą antradienį, tuojau po novenos pamaldų, parapijos patalpose. Pakalbinkite vieną, kitą ir savo draugų atsilankyti į susirinkimą. Juo skaitlingesnis bus susirinkimas, tuo daugiau bus sumanymų, gyvumo.

Netekom Narės

Ona Blazunienė atsiskyrė su šiuo pasauliu. Palaidota Liepos 22 d. 36 kuopos narės skaitlingai dalyvavo bažnyčioje ir 6 narės su gėdulos ženklais palydėjo į Kalvarijos kapines. Visos maldėsi už savo narę, o mirusios vyrui Petrui, sūnui ir dukrelei reiškia užuojautos.

Moterų Sąjungos 36-ji kuopa reiškia užuojautą narėms, būtent: Agotai Žilinskienei, Marijonai Galdikienei ir Uršulei Šukienei, kurių vyrų pastaruoju metu mirė.

Mirus Juozui Šukiui reiškiamo užuojautos narei Uršulei Šukienei, taipgi dukrelei Klerai netekus tėvelio.

Rugiagėlė

Cambridge, Mass.

Minėjo Sukaktį

22-ros kuopos narė Emilija ir jos vyras Antanas Daukantai Liepos 3 d. minėjo 15 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Šauni supryzo puota buvo su-

MOTERŲ DIRVA

21

rengta jų pačių name, Dorchester, Mass.

Sveikinimų susilaukė nuo giminių, parapijos klebonas kun. P. J. Juškaitis, kun. J. Daunio, kun. F. Bekšas, giminaičio kun. A. Jauniūno ir grupės sąjungiečių bei draugų. Sukaktuvininkai yra daug pasižymėję Cambridge. E. Daukantiene buvo keturis metus kuopos sekretorė ir daug kartų yra dainavusi programose per radio.

Sukaktuvininkai apdovanoti brangiomis dovanomis.

Linkime sulaukti sidabrinio jubilėjaus. *A. Ambrozaitienė*

Detroit, Mich.

54-tos Kuopos Žinutės

Liepos 25 d. šeimyniškas išvažiavimas prie ežero pas kp. narę E. Pauraziene pavyko. Oras buvo gražus. Vaikai maudėsi, vyrai pinoklavo, o moterys "bunco" lošė. Vėliau pavalgė, pasišnekučiavo ir kuogražiausioje nuotaikoje išsiskirstė į namus.

Sąjungietė Ona Jakubiniene prieš penkis mėnesius neteko savo brangios mamytės. Antrą kartą aplankius negailestingoji mirtis išplėšė ir jos mylimą tėvelį Praną Valatkevičių.

Onai Jakubinienei ir Valatkevičių šeimai reiškiamo nuoširdžiausios užuojautos liūdesio valandoje.

Šįmet iš mūsų tarpo jau antra narė atsiskyrė su šiuo pasauliu. Liepos 27 d. nuėjo į amžinybę. Ono Tulauškienė, pavyzdinčiai išauginusi tris sūnus ir vieną dukterį. Paskutiniu laiku ji gyveno pas dukterę Antaniną ir žentą.

Sąjungietės, gerbdamos savo narę

paskutinį vakarą sukalbėjo rožančių, o kuopos vardu pasiuntė gėlių ir šv. Mišių auką. Be to, daugelis narių padėjo ją į amžinus namus.

Kuopa reiškia nuoširdžią užuojautą Tulauskų šeimai netekus brangios mamytės.

M. M. K.

New Britain, Conn.

Padėka!

Šiuo norime tarti padėkos žodį sesutei ir švogeriiui Obecūnui, taipgi sesutei Veronikai Galnaitėi už gražų ir malonų priėmimą, kuris liks mūsų širdyse amžinai. Taip pat ačiū gerb. klebonui kun. Martinkui už malonumą ir pavežiojimą po Chicago bei pietus. Ačiū ir varg. K. Gaubiui už malonumą ir pavežiojimą po Chicago per dvi dienas ir aprodymą daug įdomių vietų.

Ben. ir Helen Tamošaičiai

Hartford, Conn.

Žinutės

Kai visur, taip ir pas mus yra linksmų ir liūdnu naujienų. Ilgametė narė Monika Mažienienė, atsiskyrė su šiuo pasauliu gegužės mėnesį. Ji buvo gera draugė su a. a. S. Subatienė.

Kitos narės, Onos Mikalonienės, sūnus netikėtai pasimirė. Kuopa užprašė šv. Mišias už abiejų sielas, ir dalyvavo laidotuvėse.

Parapijos piknike sąjungietės niekada nepasilieka su darbais ir aukomis. Šiais metais turėjo savo ratą, kuris atnešė \$94.00. Kuopos valdyba taria ačiū narėms už dovanas ir pasidarbavimą.

★

Matome po laikraščius, kad kitų kuopų sąjungietės labai darbuojasi dėl lietuvių pabėgėlių. Ir mūsų kuopa nepasilieka. Visos šelpia kiek galint, o ypatingai Navitskienė ir Meleskienė. Yra labai daug išsiuntusios paketų. Kitos siunčia affidavitus ir paketus. Katriems pasitaiko proga atvažiuoti, bandom padėti kiek galima, pastoge ir darbu.

Korespondentė

Cicero, Ill.

Užuojautos

Mirus mūs brangiai narei, Mikalina Raubienei, jos vyrui Kazimierui, ir sūnums reiškiamė gilios užuojautos.

★

Birželio 22 d. mirė a. a. Ieva Brovniienė, kurios palaikai buvo išvežti į Denver, Colo., palaidoti. Šiuomi reiškiamė gilios užuojautos velionies dukrelei ir sūnums.

★

Mirus Konstantinui Mikolaičiui, reiškiamė gilios užuojautos jo žmonai, Teklei Mikolaitienei, ir šeimai.

M. S. 48-ji kuopa

Cambridge, Mass.

22-ros Kp. Žinutės

Prieš tris mėnesius A. Crocker, buvusi Puzinaitė pagimdė antrą sūnų. Sveikiname tėvus ir linkime visokeriopos Dievo malonės.

Kaz. ir Ona Tamulynai prieš porą mėnesių minėjo vedybinio gyvenimo 20 metų sukaktį. Ta proga sukaktuvinkams buvo suroštas surpyzas jų pačių namuose. Dalyvavo grupė sąjungiečių: S. Tauskienė, A. Ambrozaitienė, P. Brazdžiūnienė, S. Griškienė, A. Crocker. Dalyvavo mylima mamytė Tamulynienė, broliai, sesutė, giminės ir draugai.

Pasakyta linkėjimų, sudėta dovanų.

A. Ambrozaitienė.

Pažangioji šeimininkė

KAIP IŠVENGTI TUKIMO?

Sakoma, kad palinkimas tukti esanti šių dienų moderniška liga. Bet jokiu būdu tai nėra liga. Kas tikrai suseraga tukimo liga, tai reikia gydytis kokioj sanitorijoj ar kitoj gydykloj. Nesveikas palinkimas tukti rodo, kad organizme yra sutrikęs medžiagų pasikeitimas ir tada reikalinga gydytojo nurodymai bei jo pagelba. Pasitaiko, kad dažnai pačios moterys daug kuo sau pakenkia. Ypač kai kartais pačios, be gydytojo nurodymų, pradeda pieno, vaisių ar citrinų dietą ir taip

nori numesti svorį. Bet toks kelias gali būti klaidingas. Prieš tokius bandymus reikia visada pasitarti su gydytoju, kuris gali nuspręsti, ar organizmas gali tokią dietą pakelti ar ilgai ją naudoti.

Bet laimei nutukimas dažniausia nėra kokia rimta liga. Palinkimą storėti galima dažnai tvarkingu maitinimusi pašalinti. Žinoma, ir šiuo atveju reikia elgtis atsargiai. Ypač reikalingas atsargumas tad, kai nesame labai sveikos. Pav., kai esame palinkusios į mažakraujystę ar turime silpną širdį, tai

susilpnintas maistas gali blogai paveikti. Bet jei kas visai sveikai jaučiasi ir nori išlaikyti gražią, liekną figūrą, tai gali tam grožiui atnešti auką. Gali keletą savaičių laikytis dietos — valgių be riebalų. Bet žinoma, kartą pasiryžus reikia ir ištesėti ir pakankamai turėti energijos ir valios — nereikia tarp valgių tarpų smaguariauti (valgyti skanestus), nes tada visos pastangos nepasiekia tikslo.

Pagrindinės suplonėjimo taisyklės yra šios: sumažinti kiek galima skysčių vartojimą, dėti kuo mažiau prieskonių (valgyti, jei galima, be druskos), nes tas sumažina apetitą; gaminti valgius be riebalų; kuo mažiau sia vartoti duonos, cukraus ir miltinių valgių (jokių pyragaičių, jokių bulvinių valgių).

Galima daug vartoti daržovių (pagaminti be riebalų) salotų, ridikų, ridikėlių ir vaisių, kuriuose mažai cukraus. Galima valgyti liesą (be grietinės) sūrį, taip pat mėsą ir kartais žuvį (bet ne riebią!), pagamintą be riebalų. Nevalgyti: ungurio, lašišos, silkų, riebios avienos, kiaulienos bei jautienos mėsos, kepenų, sviesto, pieno. Vietoj cukraus vartoti sachariną.

Svorį galima sumažinti ir valgant vegetarišką bei žalią maistą arba maišant tokį ir tokį. Toks maitinimasis bendrai pagerina mūsų organizmo medžiagų apykaitą, o palinkimas tukti turi daug bendra su medžiagų apykaitos sutrikimu. Be to, maitinimasis daržovėmis, ypač žaliomis daržovėmis, yra geras dar ir tuo, kad taip greičiau pasisotinama, o atsisakius nuo miltinių valgių, riešutų, galima be abejonės sumažinti kalorijų skaičių. Bet visada reikia atsiminti, kad žalią maistą gali pakelti tik visiškai sveikas skilvis ir net tuo atveju yra patartina

maitintis pusiau žaliu, pusiau virtu maistu.

Vynas, alus ir pienas visai nevarotinas, kai norima suplonėti. Pieno dieta gali būti tik gydytojo priežiūroje.

Be maisto sumažinimo dar reikia ir judėjimo, gimnastikos. Reikia nevengti fizinio darbo, o kam reikia daugiau sėdint dirbti, tai reikia nemažai vaikščioti bei kiek sportuoti. Bendrai, mėginant suplonėti, reikia laikytis saiko, taip pat atilikus suplonėjimo kuraciją, reikia susilaikyti: per daug ir per riebiai nevalgyti, kad sunkiai pasiektas mažesnis svoris vėl nepakiltų. Ypatinai visada reikėtų vengti riebių sriubų bei padažų.

Norint suplonėti (laikantis dietos) per dieną, pav., galima tiek suvalgyti:

Pusryčiai: 1 puodelis arbatos su sacharinu, 1 kiaušinis, 2 riekutės juodos duonos.

Priešpiečiai: 2 obuoliai.

Pietūs: daržovės (agurkai, šparagai, pupelės ar morkos be riebalų pagamintos) ir 200 gr. liesos veršienos; prie to dar salotų, kokį pamidorą, ridikėlių ir vaisių (obuolių, kriaušių ar kitų).

Vakarienė: daržovės su 100 gr. mėsos, 1 riekutė juodos duonos (ar ragašio) su 50 gr. varškės be grietinės. Tinka ir rugusis pienas (be duonos ir bulvių).

Žinoma, laikantis tokios dietos galima maistą kasdien pajvairinti. V. J.

AVIENA ISPANISKAI

Dėjimas: aviena mėsa, vienas svogūnas, trūputi citrinos, puodukas tomeičių, pusė žalio pipiro, trūputis druskos, puodukas smulkiai piaustyto kumpio.

Avienos imk keturis "shoulder

chops''. Nuplovus ir švariu drabužiu nušluosčius mėsą apkepink skauradoje iki viršus bus parūdavęs. Po to mėsą įdėk į kepamąjį indą, viršų apibarstyk druska, pipirais, smulkiai supiaustytu svogūnu ir žaliu pipiru, taipgi užpilk tomeitėmis ir citrinos sūka.

Taip paruošus mėsą, skauradoje pakepink smulkiai supiaustytą kumpį ir užpilk ant viršaus mėsos. Uždenk ir kepk pečiuje apie valandą laiką, arba iki mėsa bus minkšta. Prie šios mėsos labai tinka sykiu tam pačiam inde iškepti bulves. Bulves reikia sudėti į indą gerokai vėliau.

KOPUSTAI SU TOMEITĖMIS

- 2 svarai rugščių kopustų.
- 1 mažą svogūną.
- 4 šaukštus sviesto.
- 1 dėžutę grybų.
- 1 šaukštuką druskos.
- 2 šaukštukus cukraus.
- 2 puodus šviežių tomeičių.
- 2 šaukštus miltų.

Supiausčius svogūną pakepinti svieste ir paskui įdėti supiaustytus grybus. Po to įmaišyti miltus, druską ir cukrų. Rugščius kopustus reikia tris kartus per šaltą vandenį perplauti ir pridėti tomeites. Taip padarius reikia kopustus ir paruoštą padažą sudėti sykiu į indą, išmaišyti ir įstatyti į pečių. Kepti apie dvi valandas.

CORNEB BEEF AND CELERY SANDWICH

- 1 lb. cooked corneb beef, finely chopped.
- 1 cup celery, diced small.
- ½ tablespoon horseradish, mustard.
- ¾ cup mayonnaise.

Either home cooked, or canned corneb beef may be used. Blend all

materials thoroughly together and store in jars in refrigerator until ready to spread on sandwiches. Enough for twelve double sandwiches. This is particularly fine for rye bread.

IMPERIAL SALAD

- 2 pkgs. lemon or lime flavored gelatin.
- 2 cups warm water.
- 2 cups canned pineapple juice and water.
- 2 tablespoons lemon juice.
- 6 slices canned pineapple, diced.
- 2 or 3 pimentos shredded, diced.
- 2 small cucumbers, diced, salted and drained.

Lettuce.

Mayonnaise.

Dissolve the gelatin in warm water. Add the pineapple juice and water and lemon juice. Chill. When slightly congealed, fold in remaining ingredients. Turn into a mold which has been rinsed in cold water. Chill until firm. Unmold on crisp lettuce and serve with mayonnaise to which whipped cream has been added. Serve 12.

SWEET POTATO PUFFS

A combination that surprises and pleases. Cookery reputations have been made on less satisfying dishes.

- 4 large sweet potatoes.
- 1 egg beaten.
- 2 cups cornflakes.
- 16 marshmallows.
- Deep fat for frying.

Boil sweet potatoes until tender. Peel and mash well. Form into medium sized balls. Push marshmallows into center of each ball. Dip into beaten egg and roll in cornflakes and drop into hot deep fat. Fry until golden brown. Serves 8.